

Cena zł 40.—

Filatelista

POZNAN
POLSKA
14+57

POLSKI

Rank

Maj — Czerwiec

Nr 5/6 — 1948

W NUMERZE DZISIEJSZYM:

Prof. St. Mikstein — Znaczki pocztowe i ich klasyfikacja w polskiej filatelistyce

T. Gryżewski — Nowy błąd na znaczku Polski z r. 1860

Nowości filatelistyczne

Wynik ankiety Wlkp. Klubu Filatelistów w Poznaniu

Wielkopolski Klub Filatelistów w Poznaniu

GRYŻEWSKIEGO specjalizowany

KATALOG ZNACZKÓW POLSKICH na 1948 r.

I. część

bogato ilustrowany, obejmuje znaczki polskie od r. 1860 z podaniem bieżących cen rynkowych. Cena zł 300.— + 35 zł porto.

Ze względów technicznych nastąpi opóźnienie i katalog ukaże się około 15. czerwca 1948 r.

ALBUM DO ZNACZKÓW POLSKICH

w opracowaniu DR ZABILSKIEGO

zawiera pola wyrysowane dla wszystkich znaczków polskich od r. 1860 (bez odmian) oraz znaczki miejskie, plebiscytowe, okupacyjne, wydania zagraniczne i Litwę Śr. Oprawa płócienna, 100 stron dobrego papieru, na śrubach, format 29 x 31 cm.

Cena zł 3050.— + 80 zł porto i opakowanie.

Należność wysłać prosimy przekazami poczt. Za pobraniem nie wysyłamy.

Biuro Filatelistyczne TADEUSZ GRYŻEWSKI

Skr. poczt. nr 330.

Łódź, Piotrkowska 51

Filateliści!

Znaczki polskie i zagraniczne
najkorzystniej kupisz i sprzedasz

Poznańska Filatelia

właśc.: Jarosław Średziński

POZNAŃ

ulica Armii Czerwonej nr 2

CENNIK Nr 5

za przesłaniem znaczka 20,— zł

KATALOGI MICHLA

I część 1944/45 w cenie 90,— zł

Rok założenia 1922

Telefon 31-58

FILATELISTA POLSKI

MIESIĘCZNIK WIELKOPOLSKIEGO
KLUBU FILATELISTÓW W POZNANIU

Nr 5/6

Maj – Czerwiec

Rok I

Prof. Stanisław Mikstein — Kraków

Znaczki pocztowe i ich klasyfikacja w polskiej filatelistyce

Wielkie przewroty polityczne i społeczne wywołują ogólny zamęt, co też spostrzec możemy po ostatniej wojnie. Niemal we wszystkich dziedzinach naszego życia stwierdzić możemy z zadowoleniem stabilizację stosunków i poprawę położenia, tylko we filatelistyce światowej — szczególnie zaś w polskiej — panuje jeszcze mrok, który, niewiadomo kiedy ustąpi, a streszczający się w pomieszaniu zasadniczych pojęć filatelistycznych.

Stan taki w kraju wywołany został brakiem pisma filatelistycznego, na łamach którego można by przedyskutować sprawy obchodzące wszystkich filatelistów, wymieniać w drodze krótkiej i szybkiej najnowsze wiadomości, ostrzegać przed wyrafinowaną spekulacją i fałszerstwami, a przede wszystkim omawiać podstawy teoretycznej filatelistyki.

W nieuregulowanych stosunkach podczas wojen i po-przewrotach, a nieraz i w czasach normalnych zabierają się różne czynniki mniej lub więcej do tego powołane, w celu wyzysku zbieraczy do wydawania nalepek naśladowujących przedmiotowo znaczki pocztowe, dla kwitowania wpłat na cele patriotyczne, charytatywne lub społeczne. Wiele zaś z nich jest wręcz fantazyjnych.

Także i po ostatniej wojnie ukazały się w handlu różne wydawnictwa z lat 1939—1947 o wyglądzie znaczków pocztowych, często nawet z napisem „POCZTA”. oferowane jako rzadkie znaczki pocztowe z okresu wojny. O pochodzeniu tych „wydawnictw” przeważnie nic lub niewiele jest wiadomem, a ich „oficjalność!!” starają się katalogi kupieckie uzasadnić ogólnikowymi i zdawkowymi frazesami jak np.: „znaczki te ukazały się”, „pojawiły się w handlu”, „znaczki te wydano” lub „znaczki te używano” itp. bez podania jednak szczegółowych danych, kto, gdzie, kiedy i w jakim celu je wydał, czy dla kwitowania datków otrzymanych na cele dobroczynne, czy dla zobowiązania się do świadczeń w zakresie doręczania przesyłek.

W takim stanie rzeczy, zbieraczom — zwłaszcza prowincjonalnym — trudno się wyznać w tej powodzi wszelakich znaczków i nalepek, zwłaszcza przy braku odpowiedniego pisma filatelistycznego.

Z drugiej strony brak krytycyzmu i podstawowych wiadomości z zakresu filatelistyki, jako też niczym nie hamowany i kontrolowany pęd do wlepiania barwnych obrazków do zbiorów filatelistycznych, naraża zbieraczy na większe lub mniejsze straty materialne jak również i na zarzut ignorancji, oraz nieznajomości istoty zajmującego ich przedmiotu tj. znaczka pocztowego.

Gdy mamy zamiar założyć zbiór, musimy z samego początku zdać sobie jasno z tego sprawę, co chcemy zbierać, czy znaczki pocztowe (filatelia), czy

nalepki (sematofilia) lub jedno i drugie. W ostatnim wypadku należy zbiory ściśle rozgraniczyć, gdyż sprawa nalepek stanowi zupełnie odrębne zagadnienie, nie mające nic wspólnego z filatelistyką. Nalepki wydane do kwitowania datków wpłaconych na cele konspiracyjne przeciw okupantowi, charytatywne lub patriotyczne dla podtrzymywania w narodzie ducha oporu, są dokumentami walki z najeżdżcą, mogą być wysoko wartościowymi rzadkościami, bardzo cennymi zabytkami i pamiątkami historycznymi nie mogą jednak nigdy być przedmiotem zbiorów filatelistycznych, tak jak nie umieszcza się w zbiorach tych nawet najbardziej wartościowych dokumentów pergaminowych, okazów porcelany, arcydzieł sztuki zegarmistrzowskiej lub malarskiej. Włączanie nalepek do zbiorów filatelistycznych może najwyżej świadczyć o niezdawanie sobie sprawy z tego, co to jest znaczek pocztowy.

Najkrótsza jego definicja brzmi: „**Znaczek pocztowy jest drukiem ścisłego zarachowania w postaci naklejki, wydany przez władzę uprawnioną na danym obszarze i w danym czasie do zarządzania pocztą, oraz służący jako pokwitowanie pobranej opłaty i dowód zobowiązania się poczty do określonego przepisanego świadczenia z zakresu doręczenia przesyłek**”.

Definicja ta umożliwia od razu odrzucenie szeregu drogich nalepek, reklamowanych jako znaczki pocztowe, które mimo podobieństwa do znaczków lub nawet wykonania na znaczkach, nie mogą być przedmiotami interesującymi filatelistę, a tym samym nie mogą się znajdować w zbiorach wśród znaczków pocztowych, gdyż z powodu braku istotnych cech, nie są znaczkami pocztowymi.

Ustaliwszy czym jest znaczek pocztowy, możemy przystąpić do szczegółowego rozpatrzenia poszczególnych grup, jakie mogą interesować zbieracza polskiego, podając dla odświeżenia pamięci cały materiał w ramach najszerszych tzn. i te znaczki, które kiedykolwiek były w obiegu na ziemiach Polski, chociaż nie były wprowadzone przez polskie władze.

Zamiar taki usprawiedliwić można całkiem specyficznymi warunkami historycznymi i geograficznymi Ziemi Polski. Państwo nasze już przed rozbiorami posiadało dobrze rozbudowaną instytucję poczty, obfitującą w cenne znaki pocztowe. Przedfilatelista polski stanął by po trzecim rozbiorze R. P. wobec próżni, kontynuowanie jednak zbierania datowników miejscowości polskich — chociaż pod zaborami — wypełnia tę lukę. Gdy wprowadzono znaczki pocztowe, byliśmy w niewoli. Filatelista polski mógł się oczywiście odnosić negatywnie do państw zaborczych i wcale nie zbierać ich znaczków. Inny zaś chcąc zachować tradycję, mógł założyć bardzo zajmujący zbiór, zawierający wszystkie współczesne znaczki państw zaborczych nieużywane lub zaopatrzone kasownikami polskich miejscowości. Zbiory takie są dziś bardzo poszukiwane i cenione przez polskich specjalistów.

Nie ma oczywiście żadnych wiążących wskazań, co obowiązuje polskiego filatelistę w zakresie znaczków dotyczących Polski, zależy to jedynie od jego upodobania, oraz zasobów czasu i pieniędzy.

W myśl definicji znaczka, władza, która go wydała, stanowi najistotniejszą cechę znaczka, to też ułożyłem niżej podane zestawienie pod tym kątem widzenia.

Firma: Biuro Filatelistyczne „KOSMOS”

ŁÓDŹ, ulica Jaracza nr 1

udziela członkom Klubu z cen podanych w cennikach
miesięcznych **10 proc. rabatu!**

Znaczki pocztowe dotyczące Ziemi i Władz polskich

A. Znaczki wydane na ziemiach Polski przez obce władze.

I. Przez władze zaborcze:

1. austriackie — znaczki austriackie do 1918 r.
2. niemieckie — a) znaczki Prus
— b) zn. północ. niem. okręgu poczt.
— c) zn. Rzeszy niemieckiej do 1918 r. państwowe i poczt prywatnych (Posen, Bromberg)
— d) zn. Wolnego Miasta Gdańska do 1939 r.
3. rosyjskie — zn. rosyjskie do 1915 r.

II. Przez władze okupacyjne.

1. naczelne.
  - a) austriackie — poczty polowe I—III wydania.
  - b) niemieckie — Russisch Polen, GGW, Ob-Ost, General. Gubernia 1939—1945.
  - c) rosyjskie — VII. 1920 nadr. na polsk. zn.
  - d) litewskie — 4. III. 1919 Grodno.
  - e) ukraińskie — Zachod. Ukrain., prow. Kołomyja i prow. Stanisławów.
  - f) rumuńskie — C. M. T. Pokucie.
2. miejscowe.
  - a) Białystok 1. VIII. 1916.
  - b) Urząd przesyłkowy (Landesbotenpost) X. armii gen. Falkenhayna 1. VIII. 1918.
  - c) Grodno — Verbindungspost 1919.
  - d) Sarny X. 1941 r.

III. Przez władze międzynarodowe (plebiscytowe).

1. Śląsk Górny.
2. Śląsk Cieszyński.
  - a) na znaczkach polskich.
  - b) na znaczkach czechosłowackich.
3. Olsztyn (Allenstein).
4. Kwidzyń (Marienwerder).

B. Znaczki wydane przez polskie władze cywilne.

I. Przez władze pocztowe.

1. Naczelne.
  - a) w kraju
    - aa) dla całego obszaru
      - aaa) do nabycia we wszystkich urządach.
      - bbb) do nabycia w niektórych urządach (Wystawy, Sowniec, itp.)
    - bb) dla niektórych dzielnic.
      - aaa) w walucie marki okupacyjnej dla b. okupacji niemieck.
      - bbb) w wal. koron — dla Małopolski i b. okupacji austriackiej
      - ccc) w wal. niemieckiej — dla Górnego Śląska 1922/23.
      - cc) dla placówek zagranicznych — Port Gdańsk, Lewant. Odesa.
  - b) zagranicą — wyd. londyńskie 1941/45 r.
2. Dzielnicowe.
  - a) dla b. okupacji niemieckiej — pomnikowe 1918 PP/GGW 1918/19 r.
  - b) dla b. okup. austriackiej — Fundusz Karola i wyd. lubelskie II.
  - c) dla b. zaboru austriackiego — krakowskie 1919 i P. K. L.
  - d) dla b. zab. niemieckiego — I i II wyd. poznańskie dla Wielkopolski.

KSIAŻKI WKŁADOWE DO ZNACZKÓW

w trzech wielkościach 11×16 cm 8 dwustronnych kart
18×25 cm 10 dwustronnych kart
23,5×31 cm 12 dwustronnych kart

paski celofanowe wpuszczane w czarny karton, wiązane na płótnie

poleca SKŁAD FILATELISTYCZNY „FORTUNA”
Wrocław, Rynek 46

3. Miejscowe.

- a) w b. okup. niem. — Aleksandrów, Błonie, Brzeziny, Ciechocinek, Grodzisk, Izbica, Kalisz, Koło, Konin, Łęczyca, Łowicz, Łuków, Maków, Ostrołęka, Ostrów, Ozorków, Płońsk, Poddębice, Pułtusk, Sieradz, Skierniewice, Włocławek, Zduńska Wola.
- b) w okupac. austr. — Zwierzyniec.
- c) w b. zaborze austr. — Baranów, Czermin, Dziedzice, Skalał, Mielec, Przemyśl, Rozwadów, Świętniki Gór., Tarnów.

II. Przez władze polityczne — Kowel.

III. Przez władze Samorządowe.

1. w b. okup. niem. — Otwock, Sosnowiec, Warszawa, Zawiercie.
2. w b. okup. austr. — Luboml, Przedbórz, Żarki.

C. Znaczkii wydane przez polskie władze wojskowe.

I. W kraju:

1. Legiony polskie.
2. Powstanie Śląskie 17. VI. 1921 (Korfarty).
3. Litwa Środkowa,
4. Warwiszki.
5. Koszyce VII. 1944 r.

II. Zagranicą:

1. I. Korpus Polski Dowbór Muśnickiego 1918.
2. Dywizja Kościuszkowska w Z. S. S. R. 1941 r
3. I. Korpus we Francji i Anglii.
4. II. Korpus we Włoszech.

D. Znaczkii prywatnych poczt miejscowych, obsługujących grupy zorganizowane w odrębne jednostki.

I. Poczty obozów internowanych w Szwajcarii.

II. Poczty w obozach jeńców do upadku Niemiec.

1. Obóz II C, Dobiegniewo — Woldenberg.
2. Obóz II D. Grossborn — Wielkie Bory.
3. Obóz II E. Neu-Brandenburg.
4. Obóz VII A. — Murnau.

Uwagi do powyższego zestawienia

Próby (klisz, przedruków, papierów, farb i t. d.) oraz makulatura (np. znaczki nieząbkowane o ile zostały wydane jako ząbkowane, częściowo nieząbkowane, z przesuniętym ząbkowaniem, zamazane podwójne druki odwrotki itd.) nie są znaczkami pocztowymi, mogą jednak dla ilustrowania danego wydania być umieszczone w zbiorze. Taką próbę przedstawia też przedruk znaczków

urzędowych z 1935 r. zarządzony przez Resort P. i T. w Lublinie w grudniu 1944 r. Przez zaopatrzenie wspomnianych znaczków w nadruk nowej wartości zł 3,—, miały one być zmienione na znaczki opłaty, co się jednak z powodu trudności technicznych nie powiodło.

Znaczki niedopuszczone do obiegu, są to znaczki pocztowe wykonane na polecenie powołanej władzy, jednak nie wprowadzone do obiegu i rozsprzedazy. Mogą one oczywiście być włączone do zbioru, jako zamierzone wydania kompetentnej władzy. Polska Demokratyczna posiada dwa takie wydania:

a) 25 gr brunatnoczerwony, wprowadzony dnia 13. IX. 1944. Znaczek ten został już wycofany z obiegu. Służył on później do różnych przedruków.

b) Przedrukowane wydanie krakowskie z dnia 29. I. 1945 r. na znaczkach okupacyjnych z podobizną Hitlera.

Znaczkami filatelistycznie pełnowartościowym nazywamy taki znaczek, którego cała kwota sprzedażna przeznaczona jest do pokrycia opłaty za przewóz i doręczenie przesyłki. Poczta jest przedsiębiorstwem przewozowym a nie dobroczynnym i dlatego zakusy jej do nakładania haraczu na filatelistów na cele niezwiązane z jej czynnościami przewozowymi, spotykają się z coraz to większą niechęcią. Liczne rzesze poważnych filatelistów w kraju i zagranicą odmawiają nabywania znaczków tego rodzaju, a szereg katalogów umieszcza te znaczki w osobnym dziale jako filatelistycznie niepełnowartościowe i wobec tego nie obowiązujące zbieraczy. Dawny podział znaczków na obiegowe, pamiątkowe, propagandowe, dobroczynne itd. nie jest istotny, gdyż jedynie pobieranie dopłaty na cele nie związane z czynnościami przewozowymi kwalifikuje znaczek jako filatelistycznie niepełnowartościowy. Każdy rodzaj znaczków może być **wydaniem spekulacyjnym** władz pocztowych, o ile znaczek w czasie swego obiegu nie jest dostępny do nabycia w placówkach po cenie nominalnej. Powodem tego może być:

- a) celowo za niski nakład, nie odpowiadający rzeczywistemu zapotrzebowaniu,
- b) celowo nieodpowiednie rozprowadzenie znaczka do normalnej sprzedaży po cenach nominalnych w placówkach pocztowych.
- c) przydzielenie go niepocztowym czynnikom do rozsprzedaży.

Znaczki miejscowe B. I. 3. — Znaczki miejscowe (lokalne) z lat 1918/19 są to niewycofane jeszcze wówczas z obiegu znaczki władz okupacyjnych lub zaborczych (a zatem posiadające zdolność opłacania należności za doręczanie przesyłek na obszarze państwa polskiego), na których przez miejscowe pocztowe władze wykonawcze umieszczony polski nadruk wskazywał **tylko** ich nabycie lub użycie w urzędzie pocztowym danej miejscowości już po utworzeniu państwa polskiego. Znaczki te nawet bez polskiego miejsco-

Filatelia „KOSMOS“ właśc: Jerzy Kostur **Katowice, ulica Mariacka 2**

w Księgarni T. Mikulskiego
(skrytka 128)

**Kupno — sprzedaż — zamiana znaczków
pocztowych i przyborów filatelistycznych**

Cenniki miesięczne wysyłamy po nadesłaniu znaczka pocztowego!

wego nadruku, jako obiegowe, zwalniały przesyłkę w urzędzie od pobrania dopłaty.

Koszyce C. I. 5. — Wykonanie tych znaczków zarządzane zostało w lipcu 1944 r. przez polskie władze wojskowe po oswobodzeniu rejonu pinczowskiego.

Dywizja Kościuszkowska w Z. S. S. R. C. II. 2. — O wydanych w 1941 r. przez polską pocztę polową znaczku wartości 50 kop. („Dojdziemy”) brak dotychczas bliższych szczegółów. O ile by się w trakcie badań okazało, że wydanie to pochodzi nie od władzy pocztowej, ratenczas musiano by ten znaczek zaliczyć do rodzaju nalepek.

I. Korpus we Francji i Anglii C. II. 3. — Korpus ten posiadał własną pocztę polową, brak nam jednak dokumentarynych danych, czy i jakie wydania, przypisywane tej poczcie, zostały rzeczywiście przez nią wykonane. Po przeprowadzeniu badań, należało by wszystkie wydania, które nie podpadają pod definicję znaczka pocztowego, usunąć do rzędu nalepek.

Obozy internowanych w Szwajcarii D. I. — Po upadku Francji w 1940 r. część żołnierzy polskich przedostała się do Szwajcarii, gdzie została zgodnie z prawem międzynarodowym internowana. Opiekę nad internowanymi objęło wojsko szwajcarskie. W myśl art. 49 międzynarodowej konwencji pocztowej jest korespondencja internowanych wolna od opłaty. O ile władze szwajcarskie wydały pewien rodzaj znaczków i zarządziły, by je naklejać na korespondencji wychodzącej z obozu internowanych, to znaczki te mogły służyć tylko jako dowód, że zaopatrzona w nie korespondencja wolna jest od opłaty pocztowej (Portofreiheitsmarke). Jako takie są one zajmujące dla zbieracza polskiego, bo chociaż wydane przez obcą władzę dotyczyły polskich internowanych. Jeżeli jednak wydanie to sporządzone zostało przez jakiś komitet, to nie mamy tu do czynienia ze znaczkami pocztowymi, lecz tylko z nalepkami pamiątkowymi lub dobroczynnymi.

Zależać to będzie od wyniku badań naukowych, jakie należało by przeprowadzić na tym wydaniu. Dotychczas brak nam dokumentarynych danych.

Obóz II C Woldenberg D. II. 1. — Od dnia 29. III. — 6. IV. 42 r. sporządzono w tym obozie 11.930 sztuk nalepek po 10 fen (wdowa) i 1.087 sztuk nalepek po 20 fen. (listonosz), które rozsprzedano w dniach od 2. — 6. IV. 42 na cele F. W. i S. Obrazki te są nalepkami dobroczynnymi, albowiem pocztę zorganizowano dopiero z dniem 7. V. 1942 r.

Znaczki t. z. „Poczty Marszowej” obozu II. C. Woldenberg sporządzone na terenie obozu jeńców VII. A. Murnau w kwietniu 1945 r. są nalepkami pamiątkowymi wykonanymi przez grupę oficerów b. jeńców rozwiązanego obozu II. C. Do wydawania znaczków pocztowych na terenie obozu VII. A. Murnau, była podówczas powołana jedynie poczta tegoż obozu.

Uwagi dotyczące innych wydawnictw naśladujących znaczki pocztowe

Dla uzupełnienia obrazu należałoby wspomnieć jeszcze w kilku słowach o różnych „wydaniach” pokutujących w handlu i zbiorach, które nie mają nic wspólnego ze znaczkami pocztowymi, gdyż brak im istotnych cech znaczków tj. powołanej władzy do ich wydania i celu, gdyż w danych warunkach i danym czasie nie mogły służyć do opłacania porta, a mogą być jedynie kwitami za datki na cele charytatywne.

Przejdziemy je też kolejno:

I. Wydania krajowe.

1. Znaczki miejscowe (lokalne). — T. z. znaczki miejscowe (lokalne) z lat 1944/45, są to przez miejscowe wykonawcze władze pocztowe wbrew ustawie i przepisom mechanicznie na wycofanych z obiegu znaczkach okupacyjnych

„SILESIA“ Agencja Filatelistyczna, CIESZYN

Kupno — Sprzedaż — Zamiana

znaczków oraz przyborów filatelistycznych

Abonament nowości! Cenniki zakupu oraz sprzedaży na żądanie!

Specjalnie poszukujemy znaczków Polski, Gen. Gub., Niemiec oraz droższych Europy i USA. — Płacimy najwyższe ceny.

sporządzone pokwitowania za pobraną opłatę. Jako nie notyfikowane poczytałym placówkom pocztowym we formie zarządzenia o wprowadzeniu do obiegu, same przez się po nalepieniu na przesyłkę prawnie nie miały mocy zwalniająca urzędu docelowego od pobrania dopłaty. W myśl artykułu 22 o Pocztach, Telegrafii i Telefonii, z dnia 3. VI. 1924, jedynie minister poczt powołany jest do wydawania znaczków pocztowych, a w myśl § 32 ordynacji pocztowej z dnia 21. III. 1931 r. w razie braku znaczków pocztowych należy pobierać opłatę gotówkową. W świetle powyższych zarządzeń kierownicy urzędów pocztowych nie mogli wydawać znaczków pocztowych, a sporządzone przez nich różnego rodzaju „wydania“, nie są znaczkami pocztowymi w rozumieniu filatelistycznym, to też znane nam dotychczas tzw. wydania lokalne z miejscowościami Brwinów, Końskie, Leżajsk, Lesko; Niezabitów, Rudnik nad Sanem, Wąwolnica i Zamość nie należą do zbiorów jako znaczki pocztowe.

2. **Poczta konspiracyjna.** (1939 — 1945) była bezpłatna i nie używała żadnych znaczków. Wydawane w tym okresie nalepki różnego rodzaju służyły jako pokwitowania za datki złożone na cele walki z okupantem lub tzw. wojny nerwów to jest drażnienia okupantów.

3. **Poczta Powstańcza w Warszawie VIII. — IX. 1944 r.** była również bezpłatna, a używała tylko stempli nadawczych i cenzury. W workach zawierających kilkanaście tysięcy przesyłek pocztowych z okresu powstania odnalezionych niedawno w ruinach głównej poczty w Warszawie, nie było ani jednego listu zaopatrzonego w jakikolwiek znaczek pocztowy. Rozpowszechniane po powstaniu nalepki różnego typu nie mają nic wspólnego ani ze znaczkami pocztowymi ani z pocztą powstańczą w Warszawie ani nawet z pokwitowaniami na dobrowolne dary w postaci książek dla rannych w szpitalach.

4. **Poczty w ghettach** przyjmowały i rozdzielały pocztę nadchodzącą z zewnątrz, jak również rozprowadzały pocztę wewnętrzną; pobieraną za swe czynności pewną opłatę, kwitowały w służbie wewnętrznej różnego rodzaju pieczętkami. **W żadnym ghetcie nie były w użyciu znaczki pocztowe.** Rozpowszechniane jako znaczki ghetta łódzkiego nalepki są bardzo wątpliwego pochodzenia.

II. Wydania zagraniczne.

1. **Wydania obozowe w Niemczech.** — Po upadku Niemiec znajdujący się na terenie Rzeszy niemieckiej liczni polscy jeńcy wojenni, więźniowie obozów koncentracyjnych, oraz pracownicy przymusowi poczęli się łączyć w większe lub mniejsze skupiska (osiedla) dla ułatwienia sobie życia i powrotu do kraju. Obozów takich stworzono dosyć dużo. Celem nawiązania i utrzymywania łączności między poszczególnymi obozami, jako też z krajem

i zagranicą, zorganizowano w niektórych obozach poczty, które wydały cały szereg mniej lub więcej miłych dla oka nalepek, nazywając je znaczkami poczt obozowych. Znane są nam dotychczas nalepki następujących tzw. poczt obozowych: Dachau — Allach, Freiman koło Monachium, Lubecka, Murnau („Polski Ośrodek Wojskowy” — nie mylić z pocztą obozową Murnau VII A1), Plauen, Helmstedt, Spakenberg, Hellbrun, Ettlinger i Osiedla w Bawarii. W myśl art. 49 Międzynarodowej Konwencji Pocztowej (z Buenos Aires), jest korespondencja jeńców i internowanych wojennych wolna od opłaty pocztowej i to w kraju nadania, przejścia i nadejścia. Nie było więc potrzeby wydawania i używania specjalnych „wydań”, gdyż były one zupełnie zbędne i nie służyły do pobierania opłat za przewóz. Różne zaś nalepki czy też święte obrazki naklejone na listach i stemplowane kasownikami tzw. poczt obozowych nie stawały się przez to samo znaczkami pocztowymi. Sam fakt, że niektóre listy i kartki oblepione różnymi takimi nalepkami dochodziły tak w kraju jak i zagranicą do rąk adresatów bez dopłaty, nie legalizuje tych prywatnych nalepek, bo tego rodzaju korespondencja jest na mocy umów międzynarodowych wolna od opłaty pocztowej. Na to istnieją też liczne dowody, w postaci wielkiej ilości takiej korespondencji doręczonej bez dopłat mimo braku na niej jakichkolwiek z wyżej wymienionych nalepek.

Ówczesny Wydział Pocztowy w Londynie tak pisze o tej sprawie: „Odnosnie różnych nalepek, jakie spotyka się na korespondencji z polskich obozów jeńców na terenie Niemiec komunikują, że nie są to wydawnictwa z nami uzgodnione i w przeważającej ilości wypadków Wydział Pocztowy nie jest o nich poinformowany. W jednym wypadku Wydział Pocztowy został poinformowany o nalepkach w kilku odmianach i kartkach pocztowych wydanych przez obóz byłych jeńców w Lubece. Wszystkie te wydawnictwa podobnie jak i inne tego rodzaju, traktować można jedynie jako amatorskie próby tworzenia tzw. ciekawostek filatelistycznych. W wypadku Lubeki, jak i innych podobnych wypadków nie ma i nie było żadnej potrzeby ani też uzasadnienia dla tworzenia rzekomych urzędów pocztowych z pseudo — znaczkami.

Prócz tego mogę zacytować oświadczenie byłego jeńca wojennego biorącego udział w ówczesnych wypadkach, treści następującej: „Jako założyciel poczty polskiej P. O. C. Spakenberg donoszę, że poczta ta nigdy nie stemplowała żadnych znaczków pocztowych, lecz wszystkie listy przysyłała do Hamburga, gdzie na poczcie znajdującej się przy Związku Polaków przyklejano znaczki i stemplowano znanym stempelem. Odnosnie do znaczków tzw. „Libertas”, to te wydane zostały przez grupę oficerów, byłych jeńców wojennych z Oflagów w okolicach Bad Oldesloe, zaś znaczek za 40 fen brunatny w Lubece, staraniem tutejszego Związku Polaków”: Chyba to jest dostatecznie jasne i wyraźne, a według art. 49 Międzynarodowej Konwencji Pocztowej z Buenos Aires zwalniającego korespondencję jeńców i internowanych od opłat pocztowych zupełnie wystarczające do skwalifikowania tych wydawnictw jako nalepek a nie znaczków pocztowych.

2. Wydania obozowe w Italii. — Dzięki wnikliwej i źródłowej pracy P. M. A. Bojanowicza, ogłoszonej na łamach „Wiad. Fil.” w Londynie stwierdzić można niezbicie, że tak zwane znaczki wydane przez „War Relief Service” dla osiedli polskich w Italii (Barletta i Trani) są zwykłymi nalepkami dobroczynnymi mającymi na celu przysporzenie funduszy dla uchodźców polskich. Nalepki te sprzedano prawie w całości handlarzom filatelistycznym. Jak już wspominałem, są listy jeńców w myśl art. 49 cyt. konwencji wolne od opłaty. Naklejanie nalepek ani nie szkodziło ani nie pomagało w przewozie przesyłki. Próby niektórych nieświadomych czynników używania nalepek

jako znaczków pocztowych w obrocie krajowym w Italii, zostały natychmiast udaremnione przez Zarząd Poczty Włoskiej.

Ostateczne wyniki

Powyższa klasyfikacja znaczków według wydających je władz jest nie tylko wyrazem systematyki i porządku, ale określa przede wszystkim ich wzajemny stosunek, oraz stanowisko i znaczenie w historii, życiu i rozwoju danego obszaru, państwa lub narodu. Od tych zaś czynników zależy zainteresowanie się dotyczącymi znaczkami i ilość zbierających je filatelistów, a zatem popyt na nie, czyli ogólnie — o ile można się tak obrazowo wyrazić — ich filatelistyczny ciężar gatunkowy. Wiadomo też jest z praktyki filatelistycznej każdemu zbieraczowi, że na pierwszym miejscu stawia się znaczki wydane przez władzę ogólnopaństwową, dalej dopiero wydania władz dzielnicowych, potem zaś inne grupy, przez ogół zbieraczy mniej poszukiwane, a będące przedmiotem kolekcjonerstwa raczej specjalistów jak np.: znaczki poczt miejskich, miejscowych i prywatnych jak obozowych.

Tu też okazuje się nieścisłość dawnego określenia znaczków jako filatelistycznie „pełno-“ i „niepełnoprawnych“. Każdy znaczek podpadający pod definicję znaczka pocztowego, jest pełnoprawny, ale ze względu na hierarchie wydającej go władzy, ma różny filatelistyczny ciężar gatunkowy, a zatem większe lub mniejsze zainteresowanie się nim i różny popyt w świecie filatelistów.

A zatem uporządkowanie i ściśle określenie podstawowych filatelistycznych pojęć na zasadach Międzynarodowej Konwencji oraz Krajowej Ordynacji pocztowej, a w szczególności sprecyzowanie pojęcia znaczka pocztowego i jego klasyfikacja według wydających władz, zapobiegnie wyłanianiu się takich poglądów lub życzeń, że w albumie przestrzeń między ostatnim przedwojennym znaczkami z 1939 r., a serią „Wodzów“ z IX. 1944 r. musi być wypełniona jakimiś znaczkami, jak również pomysłom wypełniania jej znaczkami władz niemieckich, a nawet wątpliwościom, czy na ich miejscu nie były by lepsze znaczki prywatnych poczt obozowych.

O ile ktoś musi dopełnić te kartki albumu za lata 1939 — 1945 w zbiorze wydań ogólnopaństwowych, to ma do dyspozycji wydania londyńskie 1940—1944, uznane w międzynarodowej filatelistyce.

Oddając niniejszy szkic pod rozwagę szerokich rzesz filatelistów wyrażam nadzieję, że nie pozostaną samotny na drodze prowadzącej do wyjaśnienia zawiłych problemów naszej polskiej filatelistyki i że wkrótce ukażą się w prasie filatelistycznej dalsze źródłowe opracowania dotyczące pochodzenia różnych wydań z czasów wojny i okresu przejściowego, kładące kres domysłom, fantazjom i eksploatacji zbieraczy.

Niecodzienna okazja!

Komplet PPC (Poczta Polska Constantynopol) stemplowany na arkuszu,

Komplet Grodna (przedruki na znaczkach rosyjskich) stemplowane,

Komplet Kowla (przedruki na znaczkach Rosji i Ukrainy) czyste.

Wszystkie sztuki oryginalne z gwarancjami prof. Miksteina, Rachmanowa i Richtera. Ceny na zapytanie.

SKŁAD FILATELISTYCZNY „FORTUNA“

Wrocław, Rynek 46

Nowy błąd na znaczku Polski z r. 1860

Nietrudno znaleźć błędy na znaczkach z czasów dzisiejszych mając do rozporządzenia całe arkusze. Trudniej jest ze znaczkami klasycznymi, co do których znane są tylko części danego arkusza lub pojedyncze tylko sztuki.

Jeżeli chodzi o I-szy znaczek Polski, to największym znanym fragmentem był blok składający się z 6-ciu sztuk*). Błędy które się stałe powtarzały znane są tylko z pojedynczych sztuk i nawet nie wiadomo, jakie miejsce zajmowały w arkuszu.

Wszystkie usterki stałe się powtarzające zostały już dokładnie opisane po za jedną, która raczej uszła uwadze.

Wykrycie tego błędu zawdzięczamy znanemu zbieraczowi i znawcy tych znaczków W. Rachmanowowi. Jak wiadomo znaczki z 1860 r. drukowane były z dwóch klisz — jednej w kolorze czerwonym (orzeł na owalnej tarczy dookoła z cienką obwódką i podkład składający się z drobnych kreseczek), oraz drugiej w kolorze niebieskim (ramki, napisy i korona).

Otóż na niektórych znaczkach obok owalnej obwódki czerwonej znajdujemy również obwódkę niebieską. Obwódka ta jest czasem bardzo wyraźna, czasem też lekko przerywana.

W czasie okupacji podczas długich godzin wieczornych przeglądając swój zbiór Rachmanow zauważył na jednym ze znaczków tego rodzaju obwódkę. Zaintrygowany zaczął dokładnie badać wszystkie posiadane w swoim zbiorze znaczki, i okazało się, że nie była to jedyną sztuką, znalazł bowiem około dwadzieścia parę sztuk — co ciekawsze również kilka parok, w których na jednym ze znaczków znajdował się opisany błąd, na drugim zaś nie.

Teoretycznie ustalił na podstawie znalezionych sztuk i innych drobnych usterek, że w arkuszu nie powinno znaleźć się więcej takich egzemplarzy niż maksymalnie 4.

W moim osobistym zbiorze na 40 sztuk znalazłem jeden taki egzemplarz.

Powstaje pytanie, jak mógł powstać tego rodzaju błąd.

Na matrycy znaczka nr 1 reproduowanego swego czasu w prasie filatelistycznej wydaje się, że owal wyżej opisany jest widoczny. Prawdopodobnie przy trawieniu kliszy na większości znaczków kwas wygrzył tę cienką linię, na

nielicznych zaś reakcja nie była tak silna i owal niebieski pozostał.

Podobne wypadki możemy zresztą zaobserwować na znaczkach szwajcarskich Rayonów, na których krzyż ma obwódkę całą, częściową lub też nie ma jej w ogóle.

*) Bloczek ten był własnością Dr. Tislowitza. W czasie wojny znalazł się we Lwowie. W niewytłumaczony sposób dostał się w ubiegłym roku do Stanów Zjednoczonych.

Polska.

Z okazji biegu kolarskiego Warszawa — Prah — Warszawa Ministerstwo Poczty i Telegraf, wprowadziło z dniem 1 maja 1948 r. do obiegu i sprzedaży znaczek pocztowy 15 zł koloru karmin. i granat.

Rysunek znaczka przedstawia jako symbol kolarski koło ozdobione flagami polską i czeskosłow. W górnej części znaczka po lewej stronie znajduje się pięciowierszowy napis „Warszawa — Prah — Warszawa 1—5—9—V—1948”, a pod nim „Głos Ludu — Rude Pravo”, u dołu zaś napis „Międzynarodowy Bieg Kolarski”, a pod nim zł 15 Polska 15 zł. Kolor rysunku znaczka karminowy, napisów i części flagi czeskosłow. granatowy. Znaczki są ząbkowane.

Jugosławia.

Dnia 1. 4. 48 r. wydała Poczta Jugosłowiańska nową serię dobroczynną pod hasłem „Walka przeciw gruźlicy”. Seria składa się z 3 znaczków mianowicie: 1,50 Din. + 1,— Din. ciemnoczerw./czerwony, 2,50 Din. + 2,— Din. szaroziel./czerwony, 5,— Din. + 3,— Din. ciemnoniebieski/czerwony.

Z okazji „Międzynarodowych Targów” w ząbcebiu od 8. do 17. 5. 1948 r. wydano serię znaczków składającą się z 3 wartości:

1,50 Din. zielony/niebieski/czerwony, 2,50 Din. brązowy/niebieski/czerwony, 5,— Din. ciemnoniebieski/niebieski/czerwony.

Nakład pierwszego i trzeciego znaczka wynosi 500.000, drugiego 1.000.000 szt.

Francja.

Z okazji „Wiosny Ludów” „1848 — 1948” wydała Poczta Francuska piękną serię przedstawiającą wybitne osobistości z tego tak ważkiego okresu. Seria obejmuje 8 wartości mianowicie:

- 1+1 Fr. zielony — A de Lamartine
- 2+2 Fr. czerw.-brun. — Ledru-Rollin
- 4+4 Fr. wiśniowy — Louis Blanc
- 5+5 Fr. zielony — robotnik Albert
- 6+5 Fr. nieb.-czarny — P. J. Proudhon
- 10+6 Fr. karminowy — L. A. Blanqui
- 15+7 Fr. ziel. nieb. — Armand Barbès
- 20+8 Fr. fioletowy — Arcybiskup Affre.

Anglia.

Z okazji „Srebrnych Godów” Pary Królewskiej wydała Poczta Angielska dla kraju macierzystego dwa znaczki z podobizną Jubilatów i to:

- 2½ d. ultramarynowy (poprzeczny)
- 1 Ł. niebieski — (stojący).

Powyższe dwie wartości ukazały się również z przedrukiem Tangier, Morocco-Agencies, Bahrain, Kuwait.

FILATELIŚCI

w całym świecie otrzymają po nadesłaniu 2 międzynarodowych czeków (kuponów) lub równowartości w czy-
stych znaczkach pocztowych swego kraju (kompl. serie)

INTERESUJĄCĄ BROSZURĘ dla zbieraczy!

Proszę zwrócić się pod adresem:

J. J. KAINDL Postamt 93, WIEN XIII. Austria

Zagranica prosi o wymianę z Polską

Anglia. Stanisław Józwicki — Hus-
hands Bostworth, Airfield near Rugby
Warwicks.

Inż. Edward Rayski — Bruntigt-
hupe Camp near Rugby Warwicks-
hire.

Austria. (Wymiana nowości na ko-
pertach).

Franz Koschelu — Wien VIII,
Hamerlingplatz 8/5.

Brazylia. (Koresp. ang., franc. niem.)
Carl Krause — P. O. Box 1016,
Rio de Janeiro.

Canada (Koresp. ang., franc. niem.)
J. Emile Blais — 29 Johnson Street,
Sherbrooke, Que.

Czechosłowacja.

Frant. Vacek — Castolovice, 149
daje CSR I i II oraz Protektorat).

Aleksander Hales — Frydek, ul.
Hluboka 38

(poszukuje Polskę I i II, GG., Ro-
sję, — daje Protekt. CSR. I i II.)

Frant. Hexman — Lutín 120, pp.
Slatenice u Olomouce.

Vaclav Somer — Praha XI. Vie-
lifora 18.

Stan. Cervinka — Jeseník 1, ul.
Ot. Breziny c 354

Frant. Caska — Chrast u Chrudine.
Ceskoslovensky Filatelistycky Klub
SLOVAN, Sekr. Oldrich Czak
PRAHA / VRSOVICE, Holandska
cislo 44.

Palestyna. (Koresp. ang. franc., niem.
hebr.)
Dr E. M. Dreifuss, Afikim, Pale-
stine.

Poľ. Rhodezia.

Paulo Velho, P. O. Box 636, Salis-
bury, (Southern Rhodesia).

Stany Zjednoczone A. P. (korespond.
ang., niem.)

Dolf Kaufman — 34, Hillside Ave.
New York, N. Y.

J. Susskind — 121, Rose Street —
Newark 8, N. J.

Johnny T. Sopczak — 420 Willow
Street, Bridgeport, Conn.

Szanownych Czytelników uprzejmie zapraszamy do jak najżywszej współ-
pracy z nami. Przede wszystkim zależy nam na aktualnych artykułach lub
felietonach z dziedziny filatelistyki polskiej. Wszakże czasopismo „Filateli-
sta Polski” rozchodzi się po całym świecie, to też wskazany jest, by jak-
najszerszy ogół filatelistów polskich stanął do dyskusji na łamach jedyne-
go w Polsce czasopisma fachowego. Pamiętajcie! O wszystkim godnym uwagi
a dotyczącym filatelistyki zawiadamiajcie Komitet Redakcyjny.

KOMUNIKATY STOWARZYSZEŃ FILATELISTYCZNYCH

Na tym miejscu zamieszczamy BEZPŁATNIE krótkie komunikaty wszystkich Stowarzyszeń Filatelistycznych w Polsce. Prosimy podawać je do Komitetu Redakcyjnego **najpóźniej do 5-go każdego miesiąca!**

— Poznań.

Na Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu w dniu 26. maja rb. uchwalony został nowy statut Klubu. Z chwilą zatwierdzenia przez władze administracyjne nazwa klubu brzmieć będzie

WIELKOPOLSKIE STOWARZYSZENIE FILATELISTÓW w POZNANIU.

W dniu 26. 5. 48 odbyła się I. aukcja znaczków.

Następna aukcja odbędzie się 4. 9. 48 o godz. 18-tej również w lokalu klubowym Piwnica Ratuszowa. Szczegóły podamy później. W okresie wakacyjnym aukcji nie będzie.

W konkursie „Wiadomości Filatelistycznych” w Wembley Park (Anglia) drugą nagrodę otrzymał sekretarz naszego Klubu, kol. Tadeusz Dorożala, któremu z tej okazji składamy serdeczne gratulacje.

Ukazał się w sprzedaży zapowiadany **blok „Kultura”** w cenie 500,— zł. Równowartość abonamentu za 2 bloki prosimy wpłacić niezwłocznie na konto PKO V-1441 lub do rąk Zarządu z powodu urlopu skarbnika.

Wstępne wynosi zł 200,—, miesięczna składka zł 100,—. Abonament no-
wości polskich na rok 1948 wynosi zł 150,—. **Skarbnik**

— Kraków.

Na Walnym Zebraniu Polskiego Towarzystwa Filatelistycznego odbytym w dniu 7. 3. br. wybrano nowy zarząd w składzie następującym:

Przewodniczący — Dr Marian Nowak

Sekretarz — Dr Zygmunt Pajdak

Skarbnik — Kazimierz Radwański.

Z aktualnych kwestii szeroką dyskusję wywołało zagadnienie Ogólnopolskiego Związku Stow. Filatelistycznych, która to sprawa po opracowaniu i przedłożeniu statutu oraz prawem wymaganych załączników oczekuje definitywnej decyzji Władz Centralnych.

— Tarnów.

Roczne Walne Zebranie odbyło się dnia 22 lutego rb. Nowy Zarząd stanowią:

Prezes — Dr Roman Szuszkiewicz

Sekretarz — Antoni Woźniak

Skarbnik — Bronisław Przysała.

Uchwalono urządzenie lokalnej wystawy filatelistycznej we wrześniu wzgl. października br. Wystawa objąć ma ekspozyty członków Klubu.

Klub prowadzi również Sekcję młodzieży.

Adres Klubu: Tarnów, ul. Wałowa 12.

— Kielce.

Adres Stowarzyszenia jest następujący: Kielce, ul. Kilińskiego 18 (Henryk Rudnicki).

— Wrocław.

Po rozwiązaniu sekcji wrocławskiej przy Polskim Towarzystwie Filatelistycznym w Krakowie założone zostało

Towarzystwo Filatelistyczne we Wrocławiu
Wrocław — Rynek 46.

Działalność Towarzystwa obejmuje teren Dolnego Śląska.

Obu nowoutworzonym Stowarzyszeniom składamy serdeczne życzenia i prosimy o współpracę.
Komitet Redakcyjny.

Wynik Ankiety Wielkopolskiego Klubu Filatelistów w Poznaniu.

„Które znaczki polskie są najpiękniejsze?”

Z dniem 31. marca rb. upłynął termin nadsyłania odpowiedzi na ogłoszone przez nas Referendum Filatelistyczne pod tytułem powyższym. Poza ogłoszeniem w biuletynie gwiazdkowym konkurs nasz ogłoszony był również w prasie tutejszej.

Ponieważ konkurs nasz podały także pisma filatelistyczne w Czechosłowacji oraz niektóre dzienniki polskie we Francji i Belgii, liczne odpowiedzi nadeszły również z zagranicy.

Wyniki ankiety są następujące:

1. za najpiękniejszy znaczek polski wydany przed rokiem 1939 uznano znaczek: **Jan Sobieski wart. 1.20 zł**,
2. za najpiękniejszy bloczek polski wydany przed rokiem 1939 uznano blok 1938 **Ogólnopolska Wystawa Filatelistyczna**,
3. za najpiękniejszy znaczek polski wydany po roku 1939 uznano znaczek „**Westerplatte**”
4. za najpiękniejszy znaczek polski wydany po roku 1939 **zagranicą** uznano **I. serię znaczków wydania londyńskiego**.

Zgodnie z warunkami ankiety otrzymali:

I. nagrodę: Ludwik Stefański, (członek Wlkp. Klubu) — Poznań. Wierzbicice 41a.

II. nagrodę: R. Krabicka — Pardubice (CSR) — Karlova 46.

III. nagrodę: Tadeusz Milewski — Łódź — Skrzywana 6.

IV. Nagrodę: Stanisław Sobkowiak — Świebodzin, ul. Żymierskiego 51.

Wszystkim uczestnikom naszego konkursu składamy za ich współpracę nasze serdeczne podziękowanie.

**Wielkopolski Klub Filatelistów
w Poznaniu.**

Z uwagi na to, że **nie** przyjmujemy abonamentów pojedynczych na niniejsze czasopismo, prosimy o abonowanie „**FILATELISTY POLSKIEGO**” w znanych firmach filatelistycznych!

Prosimy równocześnie wszystkie Stowarzyszenia i Firmy Filatelistyczne o zgłaszanie do Komitetu Redakcyjnego (Poznań, Lodowa 22 m. 2) ilości potrzebnych egzemplarzy.

Wszystkich AERO - FILATELISTÓW — kupców i zbieraczy — całego świata proszę o możliwie odwrotne podanie mi swoich adresów (ewtl. z określeniem specjalizacji) w celu założenia interesującego spisu.
KARL HILDEBRAND, KREUZLINGEN (Szwajcaria)
 Członek szwajc. tow Aero-Filatelistów

UWAGA! Niżej (podane Firmy Filatelistyczne) przejęły rozsprzedaż i abonament „Filatelisty Polskiego” oraz przyjmują ogłoszenia po cenach cennikowych.

Poznańska Filatelia — wł.: Jarosław Średziński, Poznań, Armii Czerwonej 2.

Dom Filatelistyczny — Jan Witkowski — Poznań, św. Marcin 18, I ptr.

Tadeusz Gryżewski, Biuro Filat. — Łódź, Piotrkowska 51, Skrytka pocztowa 330.

Biuro Filatelistyczne — „KOSMOS”, Łódź, Jaracza 1.

SILESIA” — Agencja Filatelistyczna, Cieszyn.

Filatelia „KOSMOS” — właśc. Jerzy Kostur — Katowice, Mariacka 2.

Zachodnia Agencja Filatelistyczna — J. Popkiewicz i W. Rubinowicz — Katowice, 3-go Maja 7.

Skład Filatelistyczny „FORTUNA” — Stefan Falkowski — Wrocław, Rynek 46.

Dalsze placówki podamy później.

DROBNE OGŁOSZENIA

Polskę podziemną, A. K., lokalne nadr. na okupacyjnych tylko na oryg. listach, opaskach w zamianie na inne poszukuje **Bohdan Wendorff, 43, Eaton Place, London S. W. 1, Anglia.**

Poszukuję znaczków polskich — dam wzamian modne serie europejskie **W. Maciejewski, Warszawa 1, skr. 75**

Olimpiady, Sport, Konie, Samochody, Sokolskie, Skautowskie, Szwajcaria „Pro Juventute”, Holandia „Voor het Kind” poszukuje w drodze zamiany.

K. Tomaszewski - Poznań
 ul. Szwajcarska 12/8

CENNIK OGŁOSZEŃ:

Cała strona	zł 5.000,—
pół strony	„ 3.000,—
¼ strony	„ 2.000,—
⅛ strony	„ 1.500,—
Drobne ogłoszenia:	
pierwsze słowo (tłustym drukiem)	„ 50,—
każde dalsze słowo	„ 25,—

Członkowie Włkp. Klubu Fil. mają prawo do 1 drobnego ogłosz bezpłatnego.

Na ogłoszenia drobne udzielamy Członkom Stowarzyszeń Filatelistycznych 50% zniżki, jeżeli prześlą poświadczenie przynależności do Stowarzyszenia. Wszelkie ogłoszenia i rękopisy prosimy przysyłać do Redakcji **nałpóźniej do 5-go każdego miesiąca!**

Adres Redakcji i Sekretariatu Klubu Poznań, ul. Lodowa 22 m. 2

Czcionkami Drukarni Wydawniczej, Poznań, ul. Strzałowa 2 a — K-53011

Wymiana znaczków!

Dajemy:

1. Nowości skandynawskie za nominal w cęług kursu oficjalnego.
2. Pakięty skandynawskie. Źadajcie cennika.
3. Kilówkę różnych państw.
4. Lepsze serie polskie jak np. per 10 wyd. lubelskie 1944 3 wart. zł 30.000,—
Powstanie styczniowe 6 zł „ 600,—
600-lecie Bydgoszczy „ „ 850,—
Komisja Edukacyjna 3 wart. „ „ 4.500,—
Osiedla polskie w Italii „ „ 500,—
5 wartości

Bierzemy:

1. Polskie nowości (zaraz po ukazaniu się) po nominalie.
2. Rosyjskie nowości po nominalie.
3. 10.000 × 25 i 1.000 × 100 Polski jak również 10.000 × 10 Gen. Gub.
4. Polska kilówkę do 1000 kg
5. Skandynawię klasyczną! Za 1a sztuki płacimy dobre ceny!

Korespondujemy po niemiecku, angielsku i rosyjsku.

ROLF GUMMESSON A. B.

Kungsgatan 55, Stockholm, Szwecja

Poszukujemy wymiany
nieużywanych nowości!

Przesyłki znaczków adresować:

J. Basik
Postbox 10079 PRAHA - 40

Korespondencję kierować
na adres

Ing. B. Paleček
Pobrezni 4 PRAHA X

Bezpłatnie

 możesz otrzymać

Blok Komisji Edukacyjnej oraz Serię Wodzów

 (wydanie lubelskie)

biorąc udział w konkursie, ogłoszonym w CENNIKU Nr 1
ZACHODNIEJ AGENCJI FILATELISTYCZNEJ

J. Popkiewicz i W. Rubinowicz

Katowice, ul. 3-go Maja 7, tel. 331-24

KUPNO — SPRZEDAŻ — ZAMIANA

Przybory — Literatura — Katalogi Filatelistyczne!

Miesięczne cenniki wysyłamy po otrzymaniu 20 złotych znaczkami!

Dom Filatelistyczny

JAN WITKOWSKI - POZNAŃ

św. Marcin 18 — I. ptr.

(dawniej: Aleje Marcinkowskiego 7)

Telefon 27-81

Rok założenia 1926

Poleca

PRZYBORY FILATELISTYCZNE

Pierwszorzędnie wykonane

Książki wkładkowe (Klasery)

Karton czarny, paski celofanowe wpuszczane, oprawa płócienna

- 1) format **średni** (15 x 21 cm) 20 stron
à 7 pasków 820.- zł
+ koszt wysyłki 60.- zł
- 2) format **większy** (23 x 30) 20 stron
à 9 pasków 1460.- zł
+ koszt wysyłki 80.- zł

Pincetki niklowane

1 sztuka 250.- zł
+ koszt wysyłki 60.- zł

Nalepki (wyrób krajowy)

1 paczka = 1000 szt.) 112.- zł
+ koszt wysyłki 50.- zł

WYSYŁKA po wpłaceniu należności przekazem pocztowym lub blankietem P. K. O. na konto V-4061 lub za pobraniem pocztowym. Oferta bez zobowiązania.